ఆశ్రయం

కప్పగంతుల మల్లికార్జునరావు

'నేను విధవగానే వుంటాను. మళ్లీ పెళ్లి చేసుకోను' సరళ ఖరాఖండిగా చెప్పింది.

'అదేమిటమ్మా. నీ యీడు పిల్లలకి యింకా పెళ్ళేకాలేదు. నీ కర్మే యిలా కాలింది. పెద్ద హృదయంతో మీ అన్నయ్య పెళ్లి చేస్తానంటుంటే కాదంటావేం?' యిరుగు పొరుగు పెద్దలు నచ్చ చెప్ప పోయారు.

అయినా సరళ లొంగలేదు.

ఏణ్ణర్ధం కాపురం చేయకముందే భర్త చనిపోయాడు. ఆ తర్వాత సంవత్సరం తిరగకుండానే తల్లి తండ్రులు పోయారు. అత్తమామల దగ్గర వుండలేక సరళ అన్న వద్దకు చేరింది.

అన్న వదినలు ఆమెను పని మనిషిలా వుపయోగించుకొన్నారే కాని ప్రేమ సానుభూతులను ఆమెకు యివ్వలేదు.

అలాంటిది వున్నట్లుండి సరళకు రెండో పెళ్లి చేస్తామన్న పాట మొదలు పెట్టేరు. యిరుగు పొరుగు వారికి అది ఆశ్చర్యంగా తోచింది. అన్న పెళ్లి చేస్తానంటే సరళ వద్దనటం మరింత ఆశ్చర్యం!

మొదటి భర్తను ఆమె అంతగా ప్రేమించిందా?

'దాని మొహం. మేనరికమే కదా దానికి చేసేము? చలపతి అంటే దానికసలు యిష్టమే లేదు. మానాన్న దాని మెడలు వంచి పెళ్ళి జరిపించాడు. చలపతితో కాపురం చేసిన నాలుగు రోజులూ అది సుఖమంటే ఏమిటో ఎరుగదు'.

'ఏమైనా ఆమెకు యిష్టం లేదంటుంటే మీ కెందుకంత పట్టుదల? రెండో పెళ్లి అంటి మాత్రం మాటలా?'

'మాకు డబ్బు ముఖ్యం కాదండీ. దాని సుఖం ముఖ్యం. దాని పెళ్లి జరిగి తీరవల్సిందే' అన్న, వదినలు పట్టుబట్టి ఏదో పోరంబోకు సంబంధాన్ని తెచ్చారు.

ముహూర్తాలు నిర్ణయించారు. పెళ్లి వారు వచ్చారు. మేళాలు మోగేయి. మంత్రాలు వినిపిస్తున్నాయి.

'సరళ కన్పించటం లేదు. పెళ్లికూతురు పారిపోయింది'.

పారిపోయిన పెళ్లి కూతురు కోసం గాలింపు ప్రారంభమయింది.

* *

రైలెక్కగానే సరళ బాత్‌రూమ్‌లో కెళ్లి పెళ్లి కూతురు అలంకరణను చెరిపేసుకొని మామూలు సరళగా తయారయింది.

యిప్పుడెక్కడి కెళ్లాలి? ఏం చేయాలి?

తాను వయసులో వున్న విధవ. పారిపోయి వెళ్తోంది. యీ సంగతి ఎవరైనా పసిగడితే పిచ్చి కుక్కల్లా తన వెంట పడరూ?

తనని ప్రేమించి ఆశ్రయం యిచ్చేవారెవరు?

ప్రేమ..... ప్రేమ......

ఆమెకు రమణ మూర్తి గుర్తుకు వచ్చాడు.

'సరళా నిన్ను నేను ప్రేమిస్తున్నాను. నీలో నాకో గొప్ప కళాకారిణి కన్పిస్తున్నది. భార్య వయ్యాక ఆ కళాకారిణిని తీర్చి దిద్ది పైకి తీసుకొస్తాను.. నీకు అభ్యంతరం లేదుకదా?'

రమణమూర్తి ప్రధానంగా నటుడు. బ్రతుకు తెరువు కోసం ఏదో చిన్న వుద్యోగం కూడా చేసేవాడు.

తను నటి – అతను నటుడు. యిద్దరూ కల్సి నాటకాలు వేస్తారు.

ప్రేమ దృశ్యాలు నటిస్తారు: ఎంత సహజంగా వుంటాయో ఆ దృశ్యాలు?

భవిష్యత్తును తలుచుకొని సరళ ఎంత సంతోషించిందో?

'నాటకాలవాడు. వాడితో నీకు ప్రేమ లేమిటి? పెళ్లేమిటి? ఇంట్లో మేనరికం పెట్టుకొని వీధిలో పోయే ఏబ్రాసి వెధవ కాళ్ళు కడగనా నేను? వీల్లేదు. చలపతి నీ మొగుడు. బ్రహ్మదేముడు ఏనాడో నీ మొహం మీద రాసేడు'.

చలపతి తన మేనమామ. చదువు లేదు. అందంలేదు. మంచిగుణం లేదు. సకల గుణాభిరాముడు.

'నీకు ధైర్యం వుంటే నిన్ను లేవదీసుకొని పోయి పెళ్ళి చేసుకొంటాను సరళా. లేదా ముందే రహస్యంగా పెళ్ళి చేసుకొని లేచిపోదాం. నీకు నా మీద ప్రేమ, విశ్వాసం, వున్నాయా?'

సరళకి ఆ రెండూ వున్నాయి. కాని ధైర్యమే లేకపోయింది.

'సరే అయితే. మనిద్దరి మధ్య ప్రేమ, నాటకంలో సీనులాంటి దనుకొని మర్చిపోదాం. యిక నీదారి నీదే. నాదారి నాదే'.

రమణ మూర్తి అలా వెళ్లి పోయాక సరళ ఎంత దుఃఖించిందో?

కానీ తాళికట్టిన చలపతి చనిపోయి నప్పుడు కంటి వెంట వొక్క కన్నీటి బొట్టుకూడా రాలేదు.

చలపతి తన కేమిచ్చాడని ఏడుపొస్తుంది?

ప్రేమ ఎలాగూ లేదు. కనీసం వివాహ బంధాన్నన్నా గౌరవించాడా?

పెళ్లయినా బజారు తిరుగుళ్ళు మానలేదు: ఫలితంగా తనకి ఏవేవో రోగాలు.

చలపతి చనిపోయే వరకు తనిని ప్రేమగానే చూచారు, తాతయ్య, అమ్మమ్మలు. కానీ ఆ తర్వాత కొడుకు చావుకు తనే కారణ మయినట్లు మాట్లాడ సాగారు. ఏక్సిడెంట్‌లో తన తలితండ్రులు పోయాక వాళ్లిద్దరూ అత్త మామలుగా మారి ఆరడి పెట్ట సాగేరు. అటు కొడుకుని, యిటు కూతురు అల్లుడిని పోగొట్టుకొన్న బాధ వారిది!

వాళ్లని కూడా కాదని అన్నదగ్గరికి చేరిందితాను. ఆతర్వాత కొన్నాళ్లకే ముసలా ళ్లిద్దరూ కళ్ళు మూసేరు.

'అమ్మాయీ. ఎక్కడిదాకా వెళుతున్నావు?'

ఆలోచన తెగి ఆ ముసలామె వంక చూచింది సరళ.

'హైదరాబాద్ అండీ'

'ఏమిటి పని? చుట్టాలెవరైనా వున్నారా?'

సరళ దృష్టి అప్పుడు ఎదుటి బల్ల మీద వున్న వో వ్యక్తి చేతి లోని పేపరుపైన పడింది.

రమణమూర్తి, అతని భార్య కల్సి నటించే. నాటకం ప్రకటన అది!

యిద్దరిబొమ్మలు వున్నాయి.

'మా అక్కా బావా వున్నారు. అరుగో ఆ పేపర్లోని బొమ్మల్లో వాళ్లే. వాళ్ల దగ్గరి కెళుతున్నాను'.

'ఏమిటీ? రమణ మూర్తి నీ బావా! అబ్బో చాలా గొప్ప నటుడు. నాకతడి నాటకాలంటే ఎంతో యిష్టం' అంటూ ముసలామె రమణమూర్తి నాటకాలను గురించి చెప్పసాగింది.

వింటున్న సరళ మనసుపై పన్నీరు చల్లి నట్లయింది.

* * *

'యాదమ్మా. బిడ్డ అవసరాన్ని కనిపెట్టి పాలు పట్టు. పండ్లరసం కూడా తీసివుంచాను. వాడికి ఎత్తుడు జాస్తి. ఏడిస్తే ఎత్తుకో. విసుక్కోకు. ఆయన, నేను, యింటి కొచ్చేసరికి అర్ధ రాత్రవుతుంది. మేము వచ్చిందాకా లోపల తలుపు వేసుకొని బిడ్డ దగ్గర పడుకో. ఏం?'

చెప్పిన జాగ్రత్తలే పదిసార్లు చెప్తోంది కస్తూరి. నిద్ర పోతున్న బిడ్డను వదిలి వెళ్లటానికి ఆమెకు బుద్ధి పుట్టటం లేదు. కాళ్ళు కదలమంటున్నాయి.

మనసు కదలనని మొరాయిస్తోంది

యాదమ్మ మాట్లాడకుండా తల వూపుతోంది.

వాళ్ళు అలాగే ఎదుట తల వూపుతారు. కానీ వాళ్ళకి తన బిడ్డ పైన ప్రేమ ఎందుకుంటుంది? కూలికొచ్చిన వారి దృష్టి కూలి పైనే వుంటుంది.

తన బిడ్డ ఆలనా పాలనా తనే చూచుకోవాలి. కానీ అది సాధ్యమా?

ఆమెకు తల్లి గుర్తుకొచ్చింది. ఆమె బతికి వుంటే తనకెంత అండగా వుండేది? ఎంత సంతోషించేది?

తల్లి బ్రతికి వున్న కాలంలో నాటకాలలో తను ఎక్కి రాలేదు. బ్రతుకుతో కుస్తీ పట్టింది.

అలాంటి తనను రమణమూర్తి సాన పెట్టేడు మహానటిని చేసేడు.

పెళ్లి చేసుకొన్నాడు తను సాంగ్ అండ్ డ్రామా డివిజన్‌లో వుద్యోగం సంపాదించుకొన్నాడు. తనకూ సంపాదించాడు.

ఇప్పుడు తమిద్దరి వుద్యోగం నాటకాలు వెయ్యటమే.

బిడ్డను కనటానికి మెటర్నరీ లీవు ఇచ్చారు. ఆ లీవు అయిపోయింది.

ఉద్యోగంలో భాగంగా ఎక్కడెక్కడో తిరిగి నాటకాలు వెయ్యక తప్పదు.

'పోనీ నేను ఉద్యోగం మానేస్తానండీ'

'నిన్ను యింత గొప్ప నటిని చేసింది పిల్లల్ని కనటానికా? బిడ్డను చూడటానికి డబ్బిచ్చి ఆయాను పెట్టుకో. నువ్వు నాటకాలు మానటం నాకిష్టం లేదు నీలో కళాకారిణిని గృహిణీత్వం చంపకూడదు. ఒక కళాకారిణి మంచి గృహిణి. కూడా కాగలదని నిరూపించాలి నువ్వు'

యిక ఏమనగలదు తను?

'యాదమ్మా. బిడ్డ జాగ్రత్త. యిల్లు జాగ్రత్త.'

'ఏంటండీ. జాగరత్త జాగరత్త అన్ని అన్ని మార్లు చెప్తారు? నేనేం దొంగ నను కొన్నారా? యింత అనుమానం మనుషుల దగ్గర నేను పని సెయ్యలేను. మీ జాగరత్త లేవో మీరే సూసుకోండి. నేను ఎళ్తున్నా'

యాదమ్మ పెద్దగా అరిచి వెళ్లిపోయింది.

కస్తూరి నీరసంగా నేల మీద కూలబడింది.

*　　　*　　　*

'అమ్మా. రమణమూర్తి గారిల్లు యిదేనా?'

'యిదే. మీరెవరు?'

'మీ పేరు కస్తూరికదూ? నా పేరు సరళ. రమణమూర్తిగారు నాకు బాగా తెల్సు. మీతో మాట్లాడాలని వచ్చాను. కానీ మీరిలా వున్నారేమిటి?'

'ఏం చెప్పుకో నమ్మా?' అంటూ కస్తూరి తన బాధను చెప్పుకొంది.

'మీరు వెళ్లండి. నేను బిడ్డను చూచుకొంటాను'

'మీరా!'

'అవును. నా కెవరూ దిక్కు లేరు. మీరు అంగీకరిస్తే నేను మీ దగ్గర వుండి పోవాలని వచ్చాను' అంటూ రమణమూర్తితో తన ప్రేమ కథను పూస గుచ్చినట్లు చెప్పింది.

'పెళ్లి వద్దని, ఎప్పుడో ప్రేమించిన మా ఆయనను వెతుక్కుంటూ వచ్చావా? నిన్ను యీ యింట్లో వుండనివ్వాలా? ఏ ఆడదైనా చూస్తూ చూస్తూ తన కాపురంలో నిప్పులు పోసుకుంటుందా?'

'నీ కాపురంలో నిప్పులు పోద్దామని రాలేదు చెల్లీ. రమణమూర్తి ప్రేమ తత్వం నాకు బాగా తెల్సు. పెళ్లి చేసుకొన్న నిన్ను తప్ప ఆయన ఎవరినీ ప్రేమించలేరు. నాకాయన ప్రేమ అక్కర్లేదు.'

'మరేం కావాలి?'

'ఆశ్రయం. పాము పడగ నీడలో వుండటం కన్నా ప్రేమ మూర్తుల పాదాల చెంత వుండటం మేలుకదా?'

సరళ మాటలపై కస్తూరికి విశ్వాసం కలిగింది.

తన భర్తకు తను ప్రేమ నివ్వగలిగినంత కాలం, పరాయి స్త్రీ తన కాపురాన్నేం చేయగలదు? రమణమూర్తి నాటక లోలుడు కాని స్త్రీ లోలుడు కాదు.

సరళ యింట్లో వుంటే బిడ్డ విషయంలో తను నిశ్చింతగా వుండవచ్చు.

'సరే అక్కా. ఆయనతో నేను మాట్లాడతాను. నువ్వు మాయింట్లో వుండవచ్చు'. సరళకు బిడ్డ నందిస్తూ అంది కస్తూరి

*　　　*　　　*

పాత పేపర్లో అడ్వర్ టైజ్ మెంట్ కళ్లపడగానే సరళ అన్న బుర్రలో ఫ్లేష్ మెరిసింది.

'సరళదగ్గరికి తీసుకు పోతాను వెంటనే బయలుదేరండి'

సరళను పట్టుకో టానికి వాళ్ళు చేయని ప్రయత్నం లేదు. పోలీసు రిపోర్టులు, పత్రికల్లో, రేడియోలలో ప్రకటనలు... .

అంతా రమణమూర్తి యింటికి చేరుకొనే సరికి చీకటి పడుతోంది.

ఇ·వేమన·పద్యాలు

విటుల కనులకెంతొ విభ్రమమైయుండు
సాటిలేని పొలతి చక్కదనము
కంటిలోని పాప కుంటెనకాడయా★
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ

★ తార్పువాడు

సరిగ్గా అప్పుడే మరో వైపు నుంచి, రమణమూర్తి, కస్తూరిలు ఆటో దిగేరు.

'ఎవరు కావాలండీ?'

'రమణమూర్తి గారు మీరేకదూ?'

'అయితే?'

'మా సరళ పెళ్ళి పీటల మీది నుంచి పారిపోయింది. మీ దగ్గర వున్నట్లు తెల్సివచ్చాము'

ఆశ్రయం

ఎప్పుడో వో రోజు యీ సీను వస్తుందని రమణమూర్తి మొదట్లోనే వూహించాడు.

'లోపలికి రండి' అంతా లోపలికెళ్ళారు.

సరళను పిల్చుకొచ్చింది కస్తూరి.

'పెళ్ళి చేస్తామంటే చేదయిందిటే నీకు! పారిపోయి ప్రియుడి దగ్గరి కొచ్చావా? లోకానికి యీ విషయం తెలిస్తే ఎంత పరువు తక్కువ? పదపద వెళ్దాం'.

'నేను రాను. యిక్కడే వుంటాను.'

'ఎంత తెగించావే?'

'ఒకసారి నా జీవితానికి వురి వేసేరు. చాలదూ? మీ పరువు ప్రతిష్ఠలేమిటో నాకు తెల్సు. మీ బుద్ధులేమిటో నాకు తెల్సు. పెళ్ళికి వైధవ్యం వుంది. కానీ ప్రేమకు లేదు. మర్యాదగా వెళ్ళండి'.

'మేం గాజులు తొడుక్కొని వున్నామనుకొంటున్నావా? ఎలా రావో చూస్తాను. పద' అంటూ సరళ అన్న దండ ప్రయోగాన్ని వుపయోగించాడు. వీధిలో వారిని పోగు చేసేడు.

'సరళేం చిన్న పిల్లకాదు. మేజర్. బలప్రయోగాల ద్వారా చేసిన పెళ్ళిళ్ళు నిలుస్తాయా? మా యింట్లో అమెకు ఆశ్రయం యిచ్చాము. అమె వస్తే తీసుకు వెళ్ళండి. దౌర్జన్యానికి దిగితే మాత్రం వూరుకొనేది లేదు' రమణమూర్తి వారిని మందలించాడు.

సరళ అన్నయ్య తారా జువ్వలా లేచాడు. కస్తూరి పైన బాణాన్ని సంధించాడు.

'ఆడదానివి. నీ భర్త మాజీ ప్రియురాలిని యింట్లో పెట్టుకోటానికి నీకు మనసెలా వొప్పింది దమ్మా? సరళ పైన నీకంత ప్రేమ వుంటే, నీ భర్తకిచ్చి పెళ్ళి చేయి. నీ సవతిగా యింట్లో అట్టే పెట్టుకో. కానీ యిలా..... అవ్వ.....!'

కస్తూరి మొహం కత్తి వేటు పడ్డట్లయింది.

సరళ కోపం పట్టలేక పోయింది.

'అన్నయ్యా. నీ నాటకాలింక అపు. నాకు పెళ్ళి చేయాలని నువ్వు ఎందుకంత పట్టు పడుతున్నావో నాకు తెలీదనుకొన్నావా?'

'ఎందుకు? చెప్పమ్మా' జనంలో ఎవరో అడిగారు.

'నేను పెళ్ళి చేసుకొంటే నా అత్త మామల ఆస్తి నాకు చెందదు. ఆ ఆస్తంతా అప్పుడు మా అన్నయ్యకు చెందుతుంది. అలాగని వాళ్ళు చచ్చిపోతూ విల్లు రాసి పోయారు. మా అన్నయ్య ప్రేమ నా మీద కాదు. నా ఆస్తి మీద'.

సరళ అన్నయ్య, వదిన మొహాలు వెల్ల వెలిసి పోయిన గోడలయ్యాయి.

'ప్రేమ, అవతలి వారి సుఖశాంతుల్ని కోరుతుంది. ఆ చింతన మీకులేదు. ప్రేమానుభవాలను నేను కోరుకోను. కానీ ప్రేమ నిండిన యీ వాతావరణాన్ని వదులుకోను'

'మరి నీ ఆస్తంతా ఏం చేస్తావ్?' వదిన అడిగింది.

'స్వార్థ తత్వం కాక మనుషుల్లో ప్రేమ తత్వం పెరగటానికి ఖర్చు చేస్తాను. నాలాంటి అభాగినులకు ఆశ్రయం కల్పించటానికి వెచ్చిస్తాను. సరేనా? యిక వెళ్ళండి– మర్యాదగా'

సరళ లోపలికి వెళ్ళి తలుపు బిగించుకొంది. □